

oktober 2008

Hur står sig sjukvården i Östergötland?

Nationell jämförelse mellan landsting 2008

Innehållsförteckning

Resultat	2
Inledning	2
Sammanfattande analys	2
Medicinska resultat	3
Utveckling över tid.....	3
Kostnader, tillgänglighet och patienterfarenheter	4
Kostnader	4
Tillgänglighet	5
Patienterfarenheter	5
Uppbyggnad av nationella rapporten	6
Diagram och färger	6
Färgpalett – överskådligt men förenklat	7
Flera syften	7

Hur står sig sjukvården i Östergötland? Nationell jämförelse mellan landsting 2008.
Landstingets ledningsstab, 2008-10-06

Huvudansvarig för rapporten: Bengt Göran Emtinger, e-post: bengt.goran.emtinger@lio.se

Resultat

Inledning

Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) publicerar för tredje året rapporten ”Öppna jämförelser av hälso- och sjukvårdens kvalitet och effektivitet”. De 21 landstingen och regionerna jämförs inom 101 indikatorer inom medicinska resultat, patienterfarenheter, tillgänglighet och kostnader. Inom medicinska resultat redovisas 19 indikatorer för sjukhusen. Detta dokument, ”Hur står sig sjukvården i Östergötland – nationell jämförelse mellan landsting”, ger en kortfattad sammanställning och översiktlig analys av resultaten för sjukvården i Östergötland. Rapporten beskriver också hur den nationella rapporten är uppbyggd. På landstingets hemsida www.lio.se finns följande material:

- Resultat för samtliga områden och kommentarer från ansvariga i landstinget i Östergötland
- Rapporter från SKL
- Profil för Östergötland och diagram med avvikelser från riket
- Färgsatt översiktsbild av resultaten samtliga landsting
- Sammanfattande rapport för Östergötland (denna rapport)

Sammanfattande analys

De medicinska resultaten och kostnadseffektiviteten inom hälso- och sjukvården i Östergötland ligger inom många områden över rikssnittet. Tillgängligheten ligger i mitten medan patienterna ger vården ett sämre betyg än på många andra håll i landet.

60 procent av de 101 indikatorerna ligger över rikssnittet. 33 procent av indikatorerna är gröna (bland den bästa tredjedelen av landsting), 40 procent gula (bland den mittersta tredjedelen av landsting) och 27 procent röda (bland den sämsta tredjedelen av landsting). Resultaten är stabila över tid med en gradvis förbättring. Av de 51 indikatorer, som man kan jämföra mellan rapporterna 2007 och 2008, är resultaten bättre inom åtta av tio indikatorer. Det är lika många förbättringspunkter som rikssnittet.

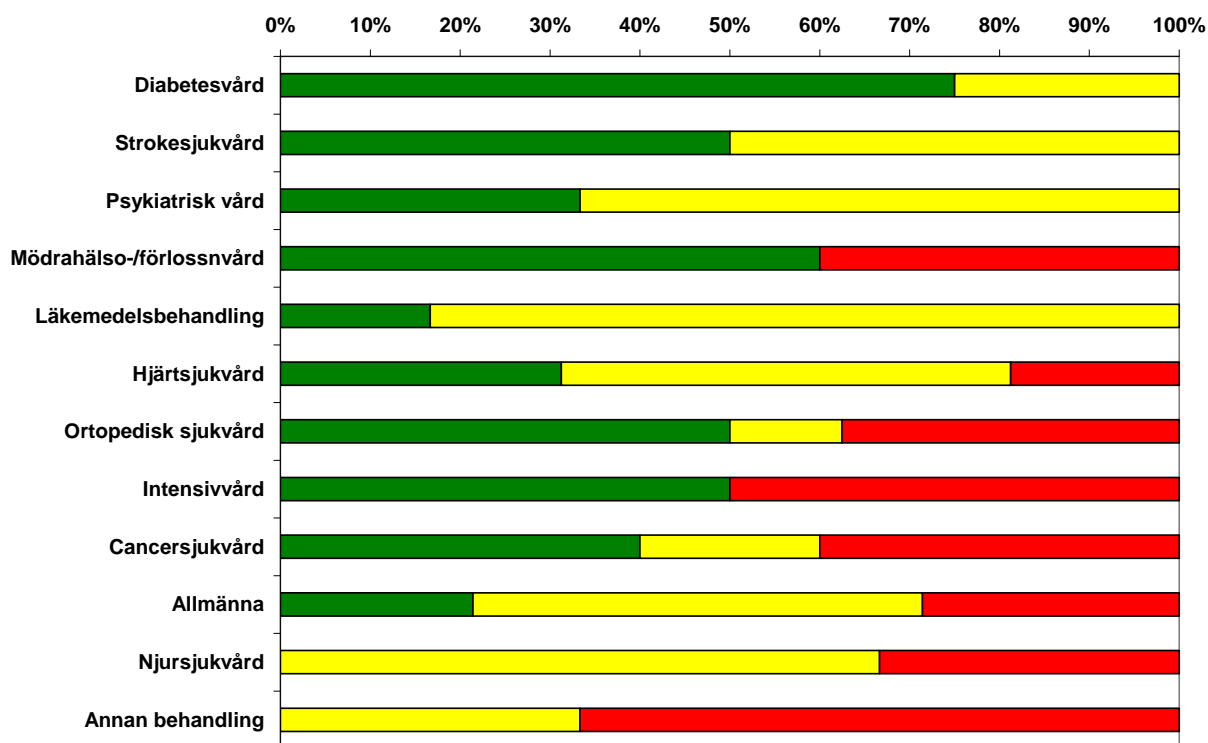
De medicinska resultaten kan anses vara goda och uppvisar förbättringar jämfört med tidigare resultat inom flertalet områden och indikatorer. Färre indikatorer än i tidigare rapporter ligger på röd nivå men det betyder ändå att fortsatt utvecklingsarbete behövs inom ett antal medicinska områden.

Kostnaden per invånare inom landstinget i Östergötland är fortsatt låg men kostnadsutvecklingen mellan 2005 och 2007 är högst i landet. Tillgänglighet varierar mellan olika områden men det sammantagna resultatet för väntetider visar att Östergötland ligger ungefär i mitten i den nationella jämförelsen. När det gäller befolkningens och patienternas uppfattning är det små skillnader mellan landstingen. Trots de förbättringar man kan se i årets rapport jämfört med förra årets, så visar resultaten att Östergötland ligger

sämre till än de flesta landsting inom flertalet indikatorer. Inom detta område är det viktigt att analysera orsakerna och kraftsamla så att östgötarna ska bli mer nöjda med sin vård.

Medicinska resultat

Inom medicinska resultat finns totalt 76 indikatorer. För Östergötlands del är 34 procent gröna, 43 procent gula och 22 procent röda. Nedanstående figur redovisar andel indikatorer i de tre färgerna för varje medicinskt område. Inom t.ex. diabetesvård är 75 procent av indikatorerna gröna. Alla indikatorer i figuren har fått samma vikt. Figuren visar också vilka områden som står sig bättre och sämre jämfört med andra landsting.

Figur 1: Andel gröna, gula och röda indikatorer inom medicinska resultat för landstinget i Östergötland.

Diabetesvård, strokesjukvård och psykiatrisk vård hör till de områden som faller väl ut i jämförelsen och där Östergötland inte har några indikatorer i den sämre tredjedelen bland landstingen. Precis som förra året ligger Östergötland bland de främsta landstingen när det gäller diabetesvården. Även strokesjukvården ligger väl till i jämförelsen och Östergötland ligger här i topp i fyra av nio indikatorer.

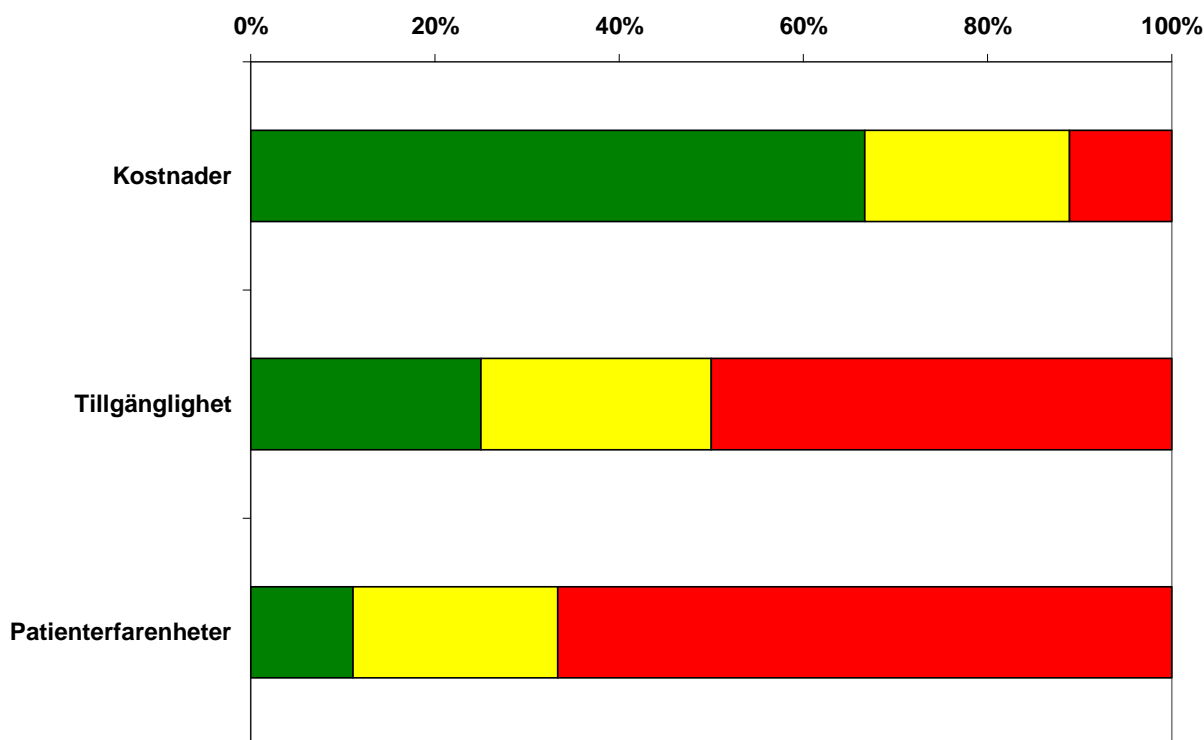
Utveckling över tid

I huvudrapporten finns i diagrammen en redovisning av hur resultaten utvecklats över en tidsperiod på mellan fyra och sex år för nio indikatorer. Östergötland följer här samma utveckling som riket. Tre stora sjukdomsgrupper, där förbättrade resultat kan ses över tid, är dödlighet vid stroke och vid hjärtinfarkt samt femårsöverlevnad vid cancer. Det är en påtaglig minskning av dödlighet efter sjukhusvårdad hjärtinfarkt. Den gäller för både män och kvinnor och är en långsiktig trend som tycks fortsätta. Även dödlighet

efter stroke minskar och är också den en fortsättning på en långsiktig trend. Femårsöverlevnaden vid bröstcancer har ökat i alla landsting under den senaste sexårsperioden. För riket är ökningen knappt fyra procentenheter, till över 87 procent. Det är mycket små skillnader mellan landstingen, vilket tyder på att kvaliteten i vården av bröstcancer är jämn över landet.

Kostnader, tillgänglighet och patienterfarenheter

Liksom i figur 1 visar nedanstående figur andel indikatorer för landstinget i Östergötland i de tre färgerna för varje område.

Figur 1: Andel gröna, gula och röda indikatorer inom kostnader, tillgänglighet och patienterfarenheter för landstinget i Östergötland.

Kostnader

Inom kostnader jämförs landstingen inom 13 indikatorer. Fyra av dem avser kostnader per invånare medan tre indikationer handlar om kostnad per prestation inom slutenvård och besök i öppen vård. Dessutom redovisas fyra indikatorer om kostnadseffektiva behandlingsval; för läkemedelsbehandling av blodfetter och magsår och för två vanliga kirurgiska ingrepp. Några resultat för Östergötland är:

- Lägst hälso- och sjukvårdskostnad per invånare
- Högst ökning av hälso- och sjukvårdskostnad mellan år 2005-2007
- Tre gröna och en gul position för kostnadseffektiva behandlingsval.

Tillgänglighet

Tillgängligheten mäts med 14 indikatorer. Östergötland har inte kunnat lämna uppgifter inom fyra av dessa indikatorer, eftersom det pågår installation av nytt journaldatasystem inom landstinget. Samtliga mätningar har anknytning till vårdgarantin. Primärvården ska erbjuda kontakt på telefon eller på plats samma dag. Ett läkarbesök ska, om det behövs, erbjudas inom högst sju dagar. Efter beslut om remiss ska ett besök inom den specialiserade vården kunna erbjudas inom högst 90 dagar och en beslutad behandling efter ytterligare 90 dagar.

Mätningarna gäller våren 2008. Östergötland har gröna indikatorer för andel patienter som väntat mer än 90 dagar för besök inom specialiserad vård och för besök inom barn- och ungdomspsykiatri. Östergötland intar en gul mellanposition för besvarade telefonsamtal och läkarbesök i primärvård, likaså väntetider till operation av lumsbråck och gynekologisk operation. Bland den sämre tredjedelen av landsting ligger Östergötland för väntetid till behandling, operation för prostataförstoring samt för operation av höft- och knäledsplastik

Patienterfarenheter

Rapporten innehåller nio frågor som redovisar befolkningens uppfattning om vården och patienternas erfarenheter av sina vårdkontakter.

Befolkningen: Har man tillgång till den vård man behöver och har man förtroende för vården vid vårdcentraler och sjukhus.

Patienter: Är det lätt att komma fram på telefon, betyg på besöket och är väntetiden rimlig på vårdcentral.

Strokepatienter: Är man nöjd med vården vid sjukhuset.

Resultaten från befolkningens och patienternas erfarenheter hämtas från Vårdbarometern där 1000 personer tillfrågas i Östergötland under ett år, varav cirka 700 har haft kontakt med landstinget det senaste året som patient. Strokepatienternas uppfattning är hämtade från medicinska kvalitetsregistret för stroke.

Inom detta område är det små skillnader mellan landstingen. Om befolkningen har stort/mycket stort förtroende för vården vid vårdcentraler varierar mellan landstingen från 51 till 66 procent. Andel patienter som var positiva till det senaste besöket vid mottagning på sjukhus varierar från 79 till 90 procent. Samtliga resultat inom patienterfarenheter har för riket förbättrats mellan de två rapporterna 2007 och 2008. Även landstinget i Östergötland har förbättrat de flesta resultaten men det är fortfarande inom flertalet indikatorer ett avstånd till de landsting som har de bästa resultaten. Östergötland har en grön placering vad gäller nöjdhet från strokepatienter och gul placering för förtroende för sjukhus och telefontillgänglighet vid vårdcentral. För övriga sex indikatorer intar Östergötland platser bland den tredjedel landsting med sämst resultat.

Uppbyggnad av nationella rapporten

I rapportserien Öppna jämförelser arbetar Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tillsammans för att redovisa och jämföra hälso- och sjukvårdens kvalitet och effektivitet. 2008 års rapport är den tredje publiceringen av landstingens medicinska resultat, patienterfarenheter, tillgänglighet och kostnader.

I årets rapport jämförs de 21 landstingen och regionerna inom 101 indikatorer, jämfört med förra årets 75 indikatorer och de 57 som fanns i 2006 års rapport. 36 indikatorer är nya, medan några har tagits bort. Nya indikatorer finns bland annat för intensivvård, njursjukvård, psykiatri och ortopedi.

Medicinska resultat innehåller 63 indikatorer. Här redovisas hälso- och sjukvårdens kliniska resultat och kvalitet i mått för resultat och processer. Resultatmått belyser hur det gick för patienten eller befolkningen. Processmått speglar vad man gör i sjukvården men är valda för att de har betydelse för resultaten. För 19 indikatorer redovisas resultaten för de enskilda sjukhusen.

Patienterfarenheter innehåller 9 indikatorer som speglar patienternas och befolkningens värdering av vården och vårdkontakter. Redovisningen handlar bland annat om förtroende för vården och vilken hjälp man fått vid besöket.

Tillgänglighet innehåller 14 indikatorer. De avser tidsrelaterad tillgänglighet med koppling till väntetider och antalet väntande enligt vårdgarantin 0-7-90-90.

Kostnader innehåller 15 indikatorer inom kostnader och kostnadseffektivitet. Det handlar om kostnad per invånare och per prestation samt kostnadseffektiva behandlingsval.

Diagram och färger

2008 års rapport har samma uppläggning som de två tidigare rapporterna. Varje indikator redovisas var för sig i diagram. Landsting med relativt bäst utfall i jämförelsen är placerade högst upp i diagrammet och landsting med relativt sämst utfall längre ned. I rapporten finns också en färglagd sammanställning av samtliga indikatorer för alla landsting. De tre färgerna grönt, gult och rött anger inom vilken tredjedel som landstinget hamnar i jämförelsen. Landsting med placering 1-7 ges en grön markering, de från 8 till 14 en gul markering och de från 15 till 21 en röd markering.

För ett antal indikatorer beskrivs utvecklingen över tid samt uppdelning på män och kvinnor. För åtta indikatorer redovisas utfallet för olika socioekonomiska grupper av patienter, utifrån födelseland och utbildningsnivå.

De flesta av indikatorerna avser år 2007 eller är en hopslagning av flera år, t.ex. omoperationer av höftledsplastik inom två år under tiden 2004-2007. I diagrammen återges för de flesta indikatorerna statistiska säkerhetsmarginaler. Data från kvalitetsregistren, t.ex.

hjärtregistret, är i huvudsak produktionsdata och bygger på var vården har utförts. Det innebär att bland t.ex. hjärtpatienterna från ett landsting med regionsjukhus ingår patienter från andra landsting. Data från EPC (Epidemiologiskt centrum) bygger på personnummer och patientens hemort/landsting. Exempel på sådana data är femårsöverlevnad i tjocktarmscancer.

Underlagsdata till rapporten kommer från bland annat Socialstyrelsens patientregister, medicinska kvalitetsregister, ekonomisk statistik från SKL, väntetidsstatistik från SKL och befolkningsundersökningar från den s.k. Vårdbarometern.

Färgpalett – överskådligt men förenklat

Sättet att använda färger har diskuterats i samband med publiceringen av rapporten "Öppna jämförelser". Fördelen är att färgläggningen ger en snabb bild för ögat hur sjukvården i det egna landstinget står sig i jämförelsen. Det finns också nackdelar. Med den här illustrationen måste per definition alltid några landsting komma sist i jämförelsen även om de i sig har bra resultat. Det kan gälla i internationell jämförelse eller om landstinget eller verksamheten når uppsatta mål. Även om landstinget förbättrar sig mellan två år kan man ha kvar samma placering i det fall också övriga landsting har förbättrat sina resultat. Inom vissa indikatorer är det väldigt små skillnader och en del vården ligger dessutom inom den statistiska säkerhetsmarginalen. Sådana exempel är patienterfarenheter samt femårsöverlevnad i bröstcancer.

Flera syften

De öppna jämförelserna av sjukvårdens kvalitet och effektivitet har flera syften.

Vård på lika villkor i Sverige? Utifrån ett nationellt statligt perspektiv indikerar rapporten om medborgarna i Sverige får en vård på lika villkor oberoende av var man bor i landet.

Vad får medborgarna för skattepengarna? För invånarna i det egna landstinget är det en redovisning av vad man får för sina skattepengar och hur sjukvården ligger till i jämförelse med övriga Sverige.

Vad står för framgång och var finns brister? För landstingsledningen ger resultaten ett underlag för styrningen. Vilka är framgångsfaktorerna och var är bristerna som behöver åtgärdas?

Vad behöver utvecklas inom verksamheten? För olika verksamheter stimulerar jämförelsen till systematisk kvalitetsutveckling och också att bedriva utvecklingsarbete tillsammans med kliniker inom andra landsting.

Filnamn: LiÖÖJ1006.doc
Katalog: C:\Documents and Settings\4CM6\Lokala inställningar\Temporary Internet Files
Mall: \\us-resurs1\~450Z\Mallar\Rapportmall.dot
Rubrik: Rapportens titel
Ämne:
Författare: Landstinget i Östergötland
Nyckelord:
Kommentarer:
Datum: 2008-10-03 15:41:00
Version: 5
Senast sparad: 2008-10-06 07:52:00
Senast sparad av: Landstinget i Östergötland
Total redigeringstid: 31 minuter
Senast utskrivet: 2008-10-06 08:14:00
Vid senaste fullständiga utskrift
Antal sidor: 7
Antal ord: 2 095 (cirka)
Antal tecken: 12 927 (cirka)